

er da i alt Fald ingen Vettelse for Kommunerne, og de 4 Millioner, der blive tilbage, ere de til Vettelse for Kommunerne? Paa ingen Maade. Hvad er Kommunerne? I og for sig ikke andet end et Begreb, et Ord, en juridisk Person; de, der ere bebyrdede, ere selvfølgelig Kommunens Stattehdere. Men hvem vil paastaa, at Kommunens Stattehdere faae en Vettelse derved, at vi lægge en 4 Millioners Brændevinsstat paa dem. Det er ikke nogen Vettelse, det er en Omlægning, en Omfordeling af Skatterne, som for visse Stattehdere i Kommunen vil betyde en yderligere Bebyrdelse og kun for Andre en Vettelse, men for Stattehderne i det Hele vil det blive affurat det Samme, som det var, inden man foretog denne Manøvre. Og set saaledes, som en Omlægning, ikke som en Stattelettelse, hvad det ikke er, men som en Omlægning, er det helt andre Synspunkter, vi have fremme. Saa maa Spørgsmaalet blive det: Er det en bedre Maade at beskaffe Kommunernes Beboere paa at lade dem betale Stat af Brændevin og Ol, end som nu at lade dem betale efter Hartkorn og efter Formue og Velighed, og jeg tror, at de Allerfleste heri Thinget ville sige, at den Maade hvorpaa vi nu tage Skatterne, er betydelig retfærdigere, fordi den henvender sig mere til dem, der have Evne, end en Brændevins- og Olfat kan gjøre det. En Statereform, som gaar ud paa at lægge Staten for Brændevinsens Vedkommende paa Landets Arbejdere og for Ollets Vedkommende paa Arbejderne i Byerne, tror jeg, altid vil blive betragtet som en tvivlsom Forretning fra dette Things Side. Forsaa-vidt er altsaa denne Statteomlægning uantagelig, fuldkommen forkastelig og stridende mod dette Things Grundprincip, og dette er et Forslag, som jeg haaber, vi aldrig skulle gaa ind paa. Men selv set indenfor ligestillede Beboere i Kommunen, naar vi tage den ene Gaard ved Siden af Nabogaarden, hvilken Retfærdighed er der saa i, hvilken Mening er der da i, at den Gaardmand, der ikke drikker Brændevin, men som alligevel bruger Kommunens Indretninger ligejaa vel som hans Nabo, skal betale mindre i Stat til Kommunen end hans Nabo, der drikker Brændevin? Efter de Statteprinciper, vi nu have i Kommunerne, vil Resultatet meget retfærdigere blive det, at den, der ikke drikker Brændevin, vil komme til at betale noget Mere, fordi han har noget bedre Raad dertil. Altsaa heller ikke for denne Anvendelses Vedkommende, tror jeg, at det er lykkedes Lovforslaget at vise os det Behov, den Trang, der kan være nogen Mening i at tilfredsstille. Og jeg tror ogsaa,

at det er en anerkjendt Sag baade fra Høire og Venstre, at dette Standpunkt fra Motivverne ikke vil blive holdt. Denne Tanke om at lette Kommunernes Skattebyrde ved at forøge Brændevins- og Olfatten er umulig, og efter hvad jeg hørte af den hvitærede Conseilspresident i Dag, har han ogsaa selv fundet, at den er umulig. Nu høre vi jo, at de 4 Millioner til Kommunerne ikke skulde være for at lette Stattehderne, men at de skulde være for at dække de humanitære Reformers, som Ministeriet gaar svanger med. Dette Formaal, denne Opgave at fremme sociale Reformers for Smaaafolk ved Hjælp af nye Statter, derom vil jeg sige, at ganske det Samme gjælder, som om andre nye Statter: Lad os se Reformerne, lad os se, hvad de koste, lad os se, hvorledes vi kunne blive enige om at gennemføre dem, og lad os saa først og fremmest undersøge, om saadanne Reformers ikke kunne gennemføres ved de Indtægter, vi have, eller i alt Fald ved Hjælp af Besparelser i de paa visse Punkter overordentlig ødsle Udgifter, vi have. Først da, naar det mislykkes, naar det viser sig at være umuligt, først da er der Grund til at komme ind paa det Spørgsmaal, som Regeringen stiller i Forgrunden, Spørgsmaalet om nye Statter.

Men naar Stillingen er den, at der ikke foreligger nogen Brug for disse Pengene i Dieblisset, endstige da nogen rundgaelig Brug derfor, da er der ingen Grund til at komme ind paa det tredie Spørgsmaal, som er Hovedspørgsmaalet ved denne Statte Lov, Spørgsmaalet, om denne Stat særlig er at foretrække fremfor andre Statter. Jeg skal derfor ikke nu dvæle ved dette Spørgsmaal, jeg skal kun sige, at Staten paa Brændevin og Ol er en Stat paa Smaaafolk her i Landet, og en saadan Stat er i og for sig fra et demokratisk Standpunkt aldrig nogen Vinding. Dermed vil jeg i og for sig ikke bestride, at vort Land kan komme i saadanne Nødsforhold, at vi maa se bort fra Retfærdigheden og tage Pengene, hvor de ere, og saa er det som sagt ganske sikkert, at Brændevin og baierisk Ol er et godt Sted at tage til for en Finantsminister.

En Ting derimod er sikker, og det tror jeg ogsaa, vil være det Hovedudbytte, vi ville have af Behandlingen af dette Lovforslag, og det er det, at det er en Bekræftelse paa, en Slags Kvittering fra Regeringens Side paa den Paastand, der altid har været fremsat fra dette Things Side, at den Finantsforvaltning, som denne Regering fører, vil før eller senere føre til nye Statter. Vi have tidligere, tror jeg nok, været tilbøjelige til at vente det noget senere, men det er